

УДК 615.851.3

Бірюкова К. О.¹, Присяжнюк О. А.²

¹студентка, НУ «Запорізька політехніка»

²канд. хім. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка»

ВИКОРИСТАННЯ ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ПАЦІЄНТІВ

Чисельність працездатного населення України нажаль зменшується у зв'язку з різними причинами: першочергово – через військовий стан та через бойові дії, які наразі відбуваються на нашій території; до інших причин можна віднести значний підйом реєстрації деяких суспільнозначущих патологічних станів, таких як вроджені аномалії, серцево-судинні захворювання, онкологія, ВІЛ інфекція, травми,

психічні розлади. Більшість наслідків, які мають пацієнти при таких важких патологіях, це втрата певних рухових навичок, проблеми з самообслуговуванням, виконанням своїх професійних обов'язків і навіть з отриманням повноцінного відпочинку. В сучасні реабілітаційній практиці є багато напрямків діяльності спрямованої на оптимізацію фізичної активності хворих та відновлення рухової діяльності. Вони мають близьку мету та задачі, але відрізняються за змістом та термінологічно. Та частина реабілітації яка корегує якість життя пацієнтів за допомогою спеціально підібраної діяльності або занять, спрямованих на відновлення чи компенсацію втрачених функцій, розвиток самостійності і незалежності в повсякденному житті в осіб, які через обмеження не можуть доглядати за собою, займатися професійною діяльністю, організовувати та проводити своє дозвілля термінологічно означена як ерготерапія (від грец. *ergon* -робити, діяти, працювати і *therapeutin* - лікувати, доглядати, супроводжувати) [1].

В Україні ерготерапія це нова спеціалізація в реабілітації, яка активно набирає все більшої популярності, і представлена як комплекс реабілітаційних заходів, спрямованих на виявлення проблем функціонування організму – переважно моторних функцій, та їх відновлення для поліпшення повсякденної діяльності людини. Підготовка фахівців з ерготерапії в Україні базується на прийнятій ВООЗ у 2001 році Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я (МКФ), і спрямована на надання принципово нового типу послуг людям, що мають ті чи інші обмеження життєдіяльності [2]. Мета ерготерапії – не просто відновити втрачені рухові функції, а й заново адаптувати людину до нормального життя, допомогти їй досягти максимальної самостійності і незалежності в побуті.

Мета дослідження: проаналізувати доцільність використання біомеханічних методів в комплексній програмі відновлення функціональної активності пацієнтів.

Сучасна ерготерапія пов'язана з використанням безлічі допоміжних пристосувань і технічних засобів – від інвалідних колясок і ходунків до спеціальних пристроїв, що полегшують людині процес прийому їжі, користування туалетом, миття та виконання інших повсякденних дій [3]. Для ерготерапевта важливим є не тільки адаптувати пацієнта до звичного життя активної людини, допомогти стати самостійним соціально пристосованим і незалежним в побуті, а й максимально відновити рухові функції. Тому у пацієнтів з фізичними вадами дуже активно застосовують методи, що використовують біомеханічні підходи. Ерготерапевтична парадигма – зміцнення через діяльність – характерна

для концепції Бобат-терапії, методу Аффольтер, методу базальної стимуляції:

- за допомогою Бобат-терапії збільшується сила м'язів та амплітуда рухів, відбувається профілактика виникнення патологічних патернів руху та деформацій;

- метод Аффольтер спрямований на тренування окремих видів чутливості;

- метод базальної стимуляції підтримує та надає можливість психо-соціальної самоідентифікації людини. Він стимулює розвиток власної ідентичності пацієнта, бажання встановлювати нові контакти, формує навички орієнтування у просторі та часі, покращує функції організму [4].

Таким чином за допомогою ерготерапії поліпшуються не тільки рухові, а і когнітивні й емоційні можливості.

Компенсація або адаптація є невід'ємною та творчою частиною ерготерапії, яка дає можливість людям брати участь у повсякденному житті, незважаючи на обмежені можливості свого організму. За відсутності необхідної функції організму, людина використовує додаткові засоби та адаптовані способи виконання дій.

Вищезгадані методи ерготерапії є найбільш дієвими, оскільки покращення функції настає відносно швидко, пацієнт бачить позитивні результати лікування, і це мотивує його продовжувати. Ще однією перевагою біомеханічних методів є те, що залишкові наслідки рухових проблем можна вирішити за допомогою компенсаторних засобів та ортезів.

Список використаних джерел

1. Таран І., Валюшко Ю. Ерготерапія, як сучасний напрямок фізичної реабілітації хворих із травмами й захворюваннями нервової системи. *Теоретичні та методичні проблеми фізичної реабілітації*. Херсон, 2016. С.292–298.

2. Мазепа М. Сучасна парадигма ерготерапії. *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*. Вип. 25-26, 2017. С.174.

3. Чернігівська С. А., Канюка Є. В., Бакурізе-Маніна В. Б. Основи ерготерапії : метод. реком. Дніпро, 2019. С. 8.

4. Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: підручник. – К., 2019. С. 131-147.